69 30. maí. bæzt við og styrkt ástæður þær, sem þegar voru fyrir hendi til þess að leggja ekki til, að frumvarpið öðlist staðfestingu konungs, sumpart, með tilliti til spurningarinnar um að leggja frumvarpið aptur fyrir þingið í breyttu formi, ráðið því, að ráðgjafinn verður að álíta rjettast, að fresta því að leggja slíkt frumvarp fyrir þingið, þangað til hið danska löggjafarvald hefur lokið meðferð sinni á löggjöfinni um sama efni. Það hefur því síður þótt varhugavert að bíða eptir þessum málalokum, sem því aldrei hefur verið haldið fram af neinum, að nein sjerstakleg nauðsyn sje á Íslandi til þess að koma hinum umræddu lögum í kring nú í bráðina, heldur verður að álíta, að ef lög þau, sem hjer er um að ræða, geta orðið meira samkvæm rjettarframförum annarstaðar við það að bíða 2 ár enn, þá sje það tilvinnandi, og geti ekki komið að neinu tilfinnanlegu ógagni.

Ráðgjafinn hefur þess vegna í bráðina látið sjer nægja allraþegnsamlegast að leggja það til, að hið optnefnda lagafrumvarp, er alþingi hefur samþykkt, hljóti ekki allrahæstu staðfesting konungs, og hefur hans hátign konunginum hinn 15. þ. m. allra mildilegast þóknazt, að fallast á þá tillögu.

Þetta undanfelli jeg ekki hjermeð þjónustusamlega að tjá yður, herra landshöfðingi, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar í B-deild Stjórnartíðindanna.

70 30. maí. **Brjef ráðgjafans fyrir Ísland *til landshöfðingja* um synjun konungsstaðfestingar á lagafrumvarpi um breyting á lögum 14. jan. 1876 um tilsjón með útflutningum.**

Með þóknanlegu brjefi, dags. 18. sept. 1889, hafið þjer, herra landshöfðingi, sent mjer frumvarp til laga um breytingu á lögum 14. jan. 1876 um tilsjón með útflutningum, sem borið hafði verið upp af þingmanna hálfu og samþykkt á síðasta alþingi, og er það efni lagafrumvarps þessa að nema úr lögum undanþágu þá frá ákvæðum laganna um útflutningaskip, sem samkvæmt nefndum lögum 14. jan. 1876 gildir um hin konunglegu póstgufuskip.

Að því er snertir efni lagafrumvarps þessa hafið þjer tekið fram, að þó að ofannefnd undanþága hafi upprunalega verið gjörð fyrir þau gufuskip, sem ríkið sjálft átti, og notaði til þess að halda uppi póstferðum milli Danmerkur og Íslands, þá hafi þó hingað til verið álitið, að undanþágan taki einnig til þeirra gufuskipa, sem síðan hafa fengin verið til póstferðanna, þótt einstakra manna eign sjeu. En með því að þjer teljið enga tryggingu vera fyrir því, að skip, sem einstakir menn eða fjelög eiga, og fengin eru til póstferða, en auk þess fást við útfaraflutninga, veiti útförum betri aðbúnað og rúm heldur en önnur gufuskip, þá sjáið þjer ekki ástæðu til að láta aðrar reglur gilda um hin núverandi íslenzku póstgufuskip, er þau fást við útflutning vesturfara, heldur en önnur útflutningaskip, og það því fremur, sem umkvörtun hefir verið um það, að annað af hinum núverandi póstgufuskipum sje mjög óhentugt til slíkra flutninga. Þjer hafið þess vegna lagt það til, að lagafrumvarp það, sem að ofan er nefnt hljóti allrahæstu staðfesting konungs.

Þótt nú svo sje, að ekkert geti í hlutarins eðli verið því til fyrirstöðu, að póstgufuskipunum sje gjört jafnhátt undir höfði eins og öðrum skipum, er við útflutninga fást, þá verður ráðgjafinn samt að vera í mjög miklum vafa um það, hve hentug slík ákvörðun mundi vera. Reglur þær, sem lögin frá 14, jan. 1876 setja um útflutningaskip hníga eigi eingöngu að því, að fyrirskipa, hvernig skipin skuli úr garði gjörð, hve mikið rúm skuli ætlað farþegja hverjum og því um líkt, heldur hafa þær auk þess

að geyma fyrirskipanir um lækniseptirlit í hvert skipti, sem skipið fer frá Íslandi, bæði 70
að því er snertir farþegja og skipshöfnina, en slíkt eptirlit mundi verða öldungis óþol- 30 maí.
andi fyrir almenna ferðamenn, sem eru meiri hluti farþegja þeirra, er far taka með póstskipunum, og væri naumast hægt að koma því við án þess af því hlytist tafir fyrir póstflutninginn, sem væri lítt heppilegt. Væru póstgufuskipin því gjörð háð reglum útflutningalaganna, yrði ráðgjafinn að telja slíkt svo ósameinanlegt höfuðætlunarverki skipa þessara, að afleiðingin af útkomu slíkra laga yrði að verða sú, að póstskipin eptirleiðis yrðu að hætta með öllu við flutning útfara til annara landa. Hið sameinaða gufuskipafjelag hefur verið spurt um álit þess um þetta atriði, og er það á sama máli eins og nú var greint.

I allra þegnsamlegustum tillögum sínum viðvíkjandi þessu máli hefur ráðgjafinn því lagt það til, að lagafrumvarpið öðlist ekki staðfestingu, og hefur hans hátign konunginum hinn 15. þ. m. allramildilegast þóknazt, að samþykkja þá tillögu.

En ef alþing skyldi finna ástæðu til að hreifa máli þessu af nýju, og ef þingið eptir nýja yfirvegun og með hinar nefndu afleiðingar fyrir augum skyldi halda áfram ósk sinni um slík lög, sem hjer er um að ræða, þá álítur ráðgjafinn málið ekki svo miklu skipta, að hann þá muni ráða til þess að synjað verði um uppfylling slíkrar óskar. En eptir því sem málið nú liggur fyrir, getur ráðaneytið ekki annað en álitið vafasamt, að mál þetta hafi verið nægilega íhugað, sjerstaklega hvort þingið hefur gjört sjer ljóst, að staðfesting lagafrumvarpsins mundi hafa þá afleiðingu, að útflytjendur eptirleiðis væru algjörlega útilokaðir frá að nota póstskipin, er einkum þegar svo stendur á, að útflytjendur hafa beðið tímum saman á einhverri höfninni eptir komu útlends útfaraskips, sem þeim hefur verið heitið fari með, en sem ekki kemur, væri lítt heppileg tilhögun, að minnsta kosti fyrir útfarana, og ef til vill einnig frá almennu sjónarmiði skoðað.

Þetta læt jeg ekki hjá líða þjónustusamlega að tjá yður, herra landshöfðingi, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar í B-deild Stjórnartíðindanna.

Brjef ráðgjafans fyrir Ísland *til landshöfðingja* **um sóttnæmi af innfluttum** 71
húðum. — Í þóknanlegu brjefi, dags. 28. febr. þ. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, 1. júní.
skýrt frá því, að á hinum síðari árum hafi það orðið æ tíðara að miltisbrandur hafi komið fyrir í nautpeningi á Íslandi, stungið sjer niður á bæ og bæ, og optast drepið alla nautgripi á þeim bæjum, þar sem sýkin hefir komið, og sumpart einnig hesta, en hafi orðið varnað frekari útbreiðslu; takið þjer fram, að optastnær, ef ekki ætíð, hafi menn þókst geta rakið uppruna sjúkdómsins til ósútaðra húða, sem aðfluttar hafi verið frá útlöndum; en aðflutningur þessi fer vaxandi ár frá ári. Er það álit manna, að skepnur þær, er sýkst hafa, hafi fengið sýkina af því að drekka úr lækjum eða pollum, þar sem slíkar innfluttar húðir, er þá að líkindum hafa verið af skepnum, sem drepist hafa úr miltisbrandi, hafa verið lagðar í bleyti. Vegna hinnar ákaflega miklu hættu, sem landbúnaðinum væri búin, ef þessi sjúkdómur næði að breiðast út, hafið þjer vakið máls á því, hvort ekki mundi vera ástæða til, að banna það annaðhvort með lögum eða yfirvaldsboði, að ósútuð skinn sjeu flutt inn til Íslands nema þau sjeu verkuð eða með þau hafi verið farið á þann hátt, er dýralæknar telji örugga trygging fyrir því, að sóttnæmi geti ekki í þeim leynzt, er geti orðið valdandi að miltisbrandi eða öðrum sóttnæmum sjúkdómum meðal húsdýranna.

Um leið og jeg sendi yður hjer með og vísa til eptirrits af ummælum heil-